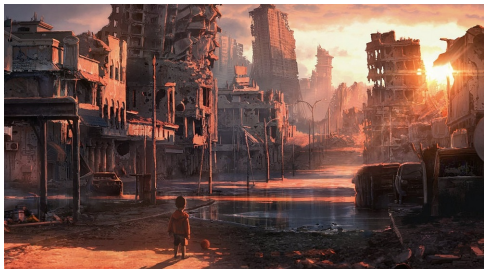

Іван Гавриляк

Останнім часом все частіше можна почути скарги на те, яким поганим є наше суспільство. При цьому лунають різні версії стосовно того, хто винен. Доходить до того, що звинувачують навіть Бога. Розібратися у цьому нам допоможе Святе Письмо. Для початку згадаймо Вавилонську вежу. На перший погляд, ця подія розпочинається з доволі позитивного задуму, та й мета людей є зрозумілою – вони хочуть збудувати вежу.

Але чому їхні старання зазнали краху? З розповіді можна зробити висновок, що в цьому їм «перешкоджає» сам Господь. Згідно законів логіки ми можемо обурюватися й нарікати на Нього. Виникає певна суперечність. Ми визнаємо, що Бог добрий, але ж Святе Письмо у даній розповіді показує Його ледь не як Того, Хто «заздрить» успіхові людей та використовує свою силу, щоб не допустити здійснення їхнього плану. Невже вся справа в якійсь будівлі? Не поспішаймо зі звинуваченнями Бога, а постараймося побачити та зрозуміти глибший зміст, який приховує вже згадана розповідь.

«І благословив їх Господь і сказав їм: «Будьте плідні й множьте і наповнюйте землю та підпорядкуйте її собі...», – читаємо в перших главах Книги Буття (Бут 1,28). Божий задум полягає в тому, щоб люди наповнювали землю та підпорядковували її собі, тобто піклувалися про неї. Десята глава Книги Буття закінчується розповсюдженням народів по землі після потопа (пор. Бут 10,32). А вже у наступній главі, де йдеться про Вавилонську вежу, є дещо інша ситуація. «Ану збудуймо собі місто й вежу з верхом до неба та й утворімо собі ім'я, щоб ми не розпоршувались по всій землі» (Бут 11,4), – таким є рішення вавилонян, яке суперечить задумові Творця.

Народ хоче й надалі зберігати єдність, а вежа символізує спробу зберегти її. Помилка вавилонян в тому, що вони намагаються досягнути мети без Бога. Негаразди людей починаються тоді, коли люди перестають слухати Господа та жити так, наче Його й не було. Людина апелює до своєї свободи і вирішує, що може обійтися без Творця. Для неї

мета – зберегти єдність, а розпорошення – кара Божа. Господь же бажає єдності, яка залишає місце розширенню народів. Єдність, якої Він хоче, полягає в тому, щоб все людство було в союзі з Ним. Розпорошення теж має позитивне значення, а саме – опанувати землю в щораз більших масштабах.

Спорудження вежі не тільки не мало успіху, а несло негативні наслідки. Вавилоняни втратили здатність розуміти одне одного. В оригінальному тексті замість «розуміти» є слово «шема», що означає «слухати». Здатність слухати вимагає довір'я та надання іншій стороні в діалозі важливого значення. Ось де корінь проблеми. Відсутність слухання Того, Хто створив тебе, призводить до виникнення конфліктів між тобою подібними. Причиною цього є людський егоїзм. Егоїзм – це підміна віри в Бога вірою в самого себе. Господь перестає посідати чільне місце в житті людини. У центрі всесвіту є власне «Я» та «Мої» інтереси. Всі решта навколо мене або вороги, або знаряддя для втілення моїх бажань. Два егоїсти можуть співіснувати разом доти, доки вони вигідні одне одному. Коли ж їхні погляди розходяться, вони стають найзапеклішими ворогами. Егоїстичне суспільство схоже на всім відомих лебедя, шуку й рака, де кожен тягне у свій бік. Як писав Т. Шевченко: «Де нема святої волі, не буде там добра ніколи...». Людина хоче створити собі ім'я. Відмовившись від Бога, надмірно покладається тільки на власні зусилля, не усвідомлюючи власну неміч. «Особливо губить людей те, що вони не бажають знати меж своєї природи, а завжди воліють більшого та мріють про те, що вище них... Прагнуть піднятися все вище й вище, аж доки не впадуть в саму безодню», – каже св. Іван Золотоустий.

Із розповіді про Вавилонську вежу стає зрозумілим, що збудувати «здорове» суспільство самотужки людині не вдасться. Замало є людських зусиль, прагнень, прийняття декларацій та законів. Відсутність Божого слова, Божого мислення призводить до руїни наші «найкращі побажання».

«Дух Вавилону» продовжує витати й досі як грізне нагадування про те, до чого може призвести боговідступництво. Це можна побачити в лібералізмі. Акцент на особистій свободі та правах тут настільки великий, що доходить до абсурду та веде людство до самознищення. Заради примарного успіху в приватному житті людьми здійснюються аборти та евтаназії. Гомосексуалізм, подружня невірність, вільне статеве співжиття поступово стають для деякого нормою. Все це – ознаки «культури смерті», яка веде суспільство до занепаду.

Основною причиною людського егоїзму, жорстокості, легковажності, безвідповідальності є помилкове розуміння свободи людини та втрата нею моральних та

духовних орієнтирів у житті. Кожен із нас – вільна людина, здатна зробити певний вибір у житті, але ми є морально відповідальними за свої вчинки перед Творцем, собою та суспільством.

Вавилонське роз'єднання народів було подолане в день П'ятидесятниці. Її обставини є зовсім іншими: апостоли не протиставляються Господеві, а перебувають на молитві (пор. Ді 1,14), а отже прагнуть бути з Ним. Після Зіслання Святого Духа вони не створюють собі ім'я, а проповідують Бога. Учні Христові є повною протилежністю вавилонянам, бо слухають свого Вчителя та проповідують усім народам. Якщо в першому випадку була одна мова, а потім замішання мов (пор. Бут 11,9), то тут хоч і є різні мови, але наявне порозуміння. Воно можливе дією Святого Духа. Якщо прослідкувати, як розвивалося життя ранньої спільноти християн потім, то побачимо, яка єдність панувала в ній. «Спільнота вірних мала одне серце й одну душу» (Ді 4,32). Тому щоб сім'я, суспільство чи держава мали одне серце й душу, слід навчитися слухати Слово Боже та виконувати його.

Іван ГАВРИЛЯК, Суспільство без Бога, СЛОВО №1 (73)